

Dosarul nr. 3ra-17/21
2-19167975-01-3ra-19082020

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud: C. Guzun)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V.Negru, E.Palanciuc)

DECIZIE

29 decembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nicolae Craiu
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată
depusă de Ion Bilibov, reprezentat de avocatul Eugeniu Musteață împotriva Casei
Naționale de Asigurări Sociale, terț Inspectoratul General al Poliției cu privire la
contestarea actelor administrative, obligarea recalculării pensiei și încasarea
cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a
respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din
18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,

c o n s t a t ă:

La data de 22 octombrie 2019, Ion Bilibov, reprezentat de avocatul Eugeniu
Musteață a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de
Asigurări Sociale, terț Inspectoratul General al Poliției cu privire la contestarea
actelor administrative, obligarea recalculării pensiei și încasarea cheltuielilor de
judecată.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat, că prin ordinul Ministerului
Afacerilor Interne nr. 206 ef din 29 martie 2013, a fost eliberat din serviciu în
legătură cu lichidarea subdiviziunilor Poliției, sau cu reducerea statelor de
personal, cu dreptul de a primi pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne.
Respectiv, din 30 martie 2013 este pensionar, în conformitate cu Legea nr.1544-
XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul

de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri.

Nefiind de acord cu ordinul nominalizat, în partea în care a fost eliberat din serviciu, reclamantul Ion Bilibov l-a contestat în instanța de judecată și fiindu-i admisă acțiunea, prin ordinul Inspectoratului General al Poliției nr. 61ef din data de 30 ianuarie 2014, a fost restabilit la locul de muncă, fiindu-i compensat salariul pentru întreaga absență forțată de la serviciu.

Reclamantul Ion Bilibov a menționat, că ulterior, prin ordinul Inspectoratului General al Poliției nr. 412ef din 22 august 2019 i-a fost acceptată demisia, din data de 01 septembrie 2019.

Reclamantul a relatat, că prin confirmarea din 02 septembrie 2019 a Direcției de Poliție a mun. Chișinău a Inspectoratului General al Poliției nr. 34/20-5685-278, s-a stabilit că la data de 01 septembrie 2019, vechimea sa în muncă constituia 28 de ani 00 luni și 05 zile.

Reclamantul Ion Bilibov a relatat, că la data de 09 septembrie 2019, s-a adresat cu cerere către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău, prin care a solicitat recalcularea pensiei, prin includerea perioadei de activitate din cadrul subdiviziunilor Inspectoratului General al Poliției, 30 martie 2013-01 septembrie 2019, în vechimea de muncă, reieșind din vechimea în muncă de 28 de ani 00 luni și 05 zile.

Prin răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău din 17 septembrie 2019, i s-a refuzat în recalcularea pensiei, motiv din care la aceeași dată a depus cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale, care prin răspunsul nr.B-2114/19 din 07 octombrie 2019, a menținut refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău din 17 septembrie 2019.

Reclamantul a notat, că alegația Casei Naționale de Asigurări Sociale, precum că art. 61 din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nu prevede expres recalcularea pensiei după eventuala reangajare, este nejustificată, or, urmează a fi luate în considerare toate circumstanțele și actele, care pot duce la recalcularea pensiei.

A considerat că dispozițiile art.61 din Legea nr.1554-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, cert și expres prevăd trei situații, în care pensia pentru vechime în serviciu stabilită anterior urmează a fi recalculată și anume: existența documentelor aflate la organele de pensionare la momentul recalculării; prezentarea ulterioară a actelor suplimentare, ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei, iar recalcularea pensiei se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi; recalcularea pensiei se efectuează în cazul în care persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne li s-a prelungit peste limita de vârstă termenul de aflare în serviciul militar.

Reclamantul a reiterat, că la prezentarea ulterioară a actelor suplimentare, ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei, legislatorul nu a indicat faptul, că

aceste acte trebuiau să fi existat până la data stabilirii pensiei, și nici din prevederile legale menționate supra, nu rezultă acest fapt.

Reclamantul Ion Bilibov a specificat, că pentru a înțelege faptul, că perioada de serviciu acumulată după data stabilirii pensiei, constituie temei de recalculare a pensiei, sunt relevante prevederile art. 2 alin. (2) coroborat cu art. 61 alin. (2) din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, din care rezultă cu certitudine, că în cazul în care persoana a mai activat în serviciu după stabilirea pensiei, i se recalculează pensia după trecerea în rezervă sau în retragere (demisie/concediere).

În acest context, reclamantul Ion Bilibov a invocat, că deși prevederile invocate menționează expres faptul, că în cazul în care persoana a mai activat în serviciu după stabilirea pensiei, această circumstanță constituie temei de recalculare a pensiei după încetarea serviciului.

A relevat, că până la data de 01 ianuarie 2017 pensia pentru polițiști, era stabilită și achitată de către subdiviziunea specializată din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, iar după această dată, sarcina de a stabili și achita pensia a revenit Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Reclamantul Ion Bilibov a menționat, că din data emiterii Legii nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și până la data de 01 iulie 2017, înregistrarea acumulării vechimii în muncă după pensionare, constituia temei de recalculare a pensiei, însă odată cu transferarea competenței de stabilire a pensiei de la Ministerul Afacerilor Interne la Casa Națională de Asigurări Sociale, această circumstanță a încetat să constituie temei de recalculare a pensiei.

La fel, reclamantul a menționat, că la data de 30 martie 2013 pensia i-a fost stabilită în mărime de 50% din suma soldei, respectiv, în temeiul art. 14 al Legii nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, pentru perioada 29 martie 2013 – 01 septembrie 2019, pentru 6 ani compleți lucrați, urmează a fi adăugate încă 18%, iar în total mărimea pensiei ar constitui 68% din suma soldei.

Reclamantul Ion Bilibov a considerat, că Casa Națională de Asigurări Sociale nejustificat a refuzat să includă perioada solicitată, ori, aceasta fiind absența forțată de la muncă și respectiv lucrată efectiv și circumstanță generatoare pentru recalcularea vechimii în muncă și a pensiei, contrar prevederilor art.61 alin. (1) din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și a prevederilor pct. 4 lit. a) a Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, din care rezultă că

media lunară pentru stabilirea pensiei se face din ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii.

Reclamantul Ion Bilibov, a solicitat anularea refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-2114/19 din 07 octombrie 2019, a refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău nr. 10275 din 17 septembrie 2019 și a deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău din 04 octombrie 2019 privind refuzul în recalcularea pensiei lui Ion Bilibov, ca fiind ilegale, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a include perioada 30 martie 2013 - 01 septembrie 2019 în vechimea în muncă, în cadrul subdiviziunilor Inspectoratului General al Poliției, prin care s-a stabilit pensia pe linia Ministerului Afacerilor Interne lui Ion Bilibov, începând cu data de 30 martie 2013 și de a recalcula pensia, reieșind din vechimea în muncă de 28 de ani, 00 luni și 05 zile, în cuantum de 68% din suma soldei, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din data de 01 septembrie 2019 și restituirea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani acțiunea depusă de Ion Bilibov, reprezentat de avocatul Eugeniu Musteață a fost admisă. A fost anulat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B2114/19 din 07 octombrie 2019, refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău nr. 10275 din 17 septembrie 2019 și decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău din 04 octombrie 2019 de refuz în recalcularea pensiei lui Ion Bilibov, ca fiind ilegale. Casa Națională de Asigurări Sociale a fost obligată de a include perioada 30 martie 2013 – 01 septembrie 2019 în vechimea în muncă în cadrul subdiviziunilor Inspectoratului General al Poliției, prin care s-a stabilit pensia pe linia Ministerului Afacerilor Interne lui Ion Bilibov, începând cu data de 30 martie 2013 și de a-i recalcula pensia, reieșind din vechimea în muncă de 28 de ani 00 luni și 05 zile, în cuantum de 68% din suma soldei, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 01 septembrie 2019. S-a încasat de la Casa Națională de Asigurări Sociale în beneficiul lui Ion Bilibov cheltuielile de judecată pentru acordarea asistenței juridice în sumă de 4000 de lei (f.d.100; 112-143 vol. I).

La data de 20 februarie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus apel împotriva hotărârii din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii înaintate de Ion Bilibov (f.d. 119 vol. I).

Iar, la data de 28 mai 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus motivarea apelului (f.d.126 vol. I).

Conform scrisorii de expediere, hotărârea motivată din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, a fost expediată apelantei Casei Naționale de Asigurări Sociale la data de 05 martie 2020 (f.d.118 vol. I), însă la materialele cauzei nu se atestă date care ar confirma recepționarea acesteia.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează, că în astfel de circumstanțe, instanța de

apel corect a considerat ca fiind depus în termen apelul Casei Naționale de Asigurări Sociale.

Prin decizia din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din data de 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani (f.d.166-181 vol. I).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că prima instanță just a stabilit netemeinicia refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale în recalcularea pensiei reclamantului Ion Bilibov, care la momentul adresării era deja beneficiar de pensie pentru vechime în muncă, stabilită conform Legii nr.1544-XII din data de 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri. Or, în ședința de judecată cu certitudine s-a constatat, că reclamantul Ion Bilibov a solicitat recalcularea pensiei, în temeiul art.61 al Legii nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri.

Instanța de apel a relevat, că art.61 din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri prevede cert și expres trei situații, în care pensia pentru vechimea în serviciu stabilită anterior urmează a fi recalculată și anume: existența documentelor aflate la organele de pensionare la momentul recalculării, prezentarea ulterioară a actelor suplimentare, ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei, iar recalcularea pensiei se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi, recalcularea pensiei se efectuează în cazul în care persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne li s-a prelungit peste limita de vârstă, termenul de aflare în serviciul militar.

De asemenea, instanța de apel a conchis că, prima instanță întemeiat a admis pretenția lui Ion Bilibov privind încasarea cheltuielilor de judecată legate de plata serviciilor de asistență juridică, stabilind că reclamantul a suportat cheltuieli de asistență juridică, prestată de avocatul Eugeniu Musteață în baza mandatului seria MA nr. 1417753 din 17 octombrie 2019, în sumă de 4000 de lei, conform bonului de plată seria PL nr. 989378 (f.d. 8), considerându-le reale, necesare și rezonabile.

La data de 29 iulie 2020, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus recurs împotriva deciziei din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii, de respingere a acțiunii (f.d.184-188).

În motivarea recursului, Casa Națională de Asigurări Sociale a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, considerând-o ilegală și neîntemeiată prin faptul, că au fost încălcate și aplicate eronat normele de drept material și anume, dispozițiile art.61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și punctele

1-4 din Hotărârea Guvernului nr.78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, conform cărora este prevăzută baza de calcul a pensiei, aceasta fiind calculată din salariu, media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente, primite în ultimul an de serviciu-ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii.

A relevat că prevederile menționate indică că, pensia se calculează din salariul obținut în ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii, dar nu prevede, că și în cazul aparițiilor temeiurilor de recalculare a pensiei, aceasta urmează a fi efectuată după aceeași formulă.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 22 iulie 2020 (f.d.166-181).

Decizia motivată din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată recurentei Casei Naționale de Asigurări Sociale, prin intermediul poștei electronice, la data de 10 august 2020, fapt confirmat prin extrasul din poșta electronica, anexat la materialele cauzei (f.d. 183).

În aceste circumstanțe, recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, la data de 29 iulie 2020, este în termen.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă, că la data de 19 august 2020, intimatului Ion Bilibov i-a fost expediată copia recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale (f.d.190).

Prin referința depusă la data de 21 august 2020, Ion Bilibov, reprezentat de avocatul Eugeniu Musteață a solicitat să fie declarat inadmisibil recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale (f.d. 196-198).

Prin încheierea din 23 decembrie 2020 Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a numit recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale pentru examinare în complet de 5 judecători.

Prin referința suplimentară depusă la data de 18 mai 2021, Ion Bilibov, reprezentat de avocatul Eugeniu Musteață a solicitat să fie respins recursul Casei Naționale de Asigurări Sociale, ca fiind neîntemeiat (f.d.249-253).

La 25 mai 2021, intimatul Ion Bilibov a depus cerere privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, prin care a solicitat remiterea sesizării Curții Constituționale privind examinarea constituționalității art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 - XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri (f.d.14 vol. II).

Prin încheierea din 09 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție a fost admisă cererea lui Ion Bilibov privind ridicarea excepției de neconstituționalitate și a fost remisă Curții Constituționale sesizarea depusă de Ion Bilibov, în vederea examinării constituționalității art. 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 - XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne (f.d.36-42 vol. II).

Prin decizia de inadmisibilitate din 07 decembrie 2021 a Curții Constituționale s-a declarat inadmisibilă sesizarea privind excepția de neconstituționalitate și privind controlul de constituționalitate a articolului 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 a asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, depusă de Ion Bilibov, parte în dosarul nr. 3ra-17/21.

În conformitate cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

În speță, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție nu a considerat oportun de a cita participanții la proces pentru a se pronunța cu privire la problemele invocate în recurs, deoarece criticele recurente Casei Naționale de Asigurări Sociale, au fost expuse cu suficientă claritate.

Examinând și analizând argumentele invocate în cererea de recurs, studiind materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de respingere a acțiunii, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) Cod administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Totodată, conform art. 194 alin. (2) Cod administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În temeiul art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 22 alin. (1) coroborat cu art. 219 alin. (1) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Din actele cauzei se atestă, că prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 206 ef din 29 martie 2013, intimatul Ion Bilibov a fost eliberat din serviciu, în legătură cu lichidarea subdiviziunilor Poliției sau cu reducerea statelor de personal, cu dreptul de a primi pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne, respectiv din 30 martie 2013, intimatul Ion Bilibov este pensionar, în conformitate cu Legea nr. 1544 - XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri (f.d.12 vol. I).

Nefiind de acord cu ordinul nr. 206 ef din 29 martie 2013, în partea în care a fost eliberat din serviciu, intimatul Ion Bilibov l-a contestat în instanța de judecată și fiindu-i admisă acțiunea, prin ordinul Inspectoratului General al Poliției nr. 61 ef. din 30 ianuarie 2014, a fost restabilit la locul de muncă și i-a fost achitat salariul pentru întreaga absență forțată de la serviciu (f.d.13 vol. I).

Ulterior, prin ordinul Inspectoratului General al Poliției nr. 412 ef din 22 august 2019 intimatului Ion Bilibov i-a fost acceptată demisia, din data de 01 septembrie 2019 (f.d. 14 vol. I).

Prin confirmarea din 02 septembrie 2019 a Direcției de Poliție a mun. Chișinău a Inspectoratului General al Poliției nr. 34/20-5685-278 s-a stabilit că, la data de 01 septembrie 2019, vechimea în muncă a lui Ion Bilibov constituia 28 de ani 00 luni și 05 zile (f.d.18 vol. I).

La data de 09 septembrie 2019, intimatul Ion Bilibov a depus cerere prealabilă către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău, prin care a solicitat recalcularea pensiei, prin includerea perioadei 30 martie 2013-01 septembrie 2019, în vechimea de muncă, pentru care s-a stabilit pensia pe linia Ministerului Afacerilor Interne, reieșind din vechimea în muncă de 28 de ani 00 luni și 05 zile.

Prin răspunsul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău din 17 septembrie 2019 intimatului Ion Bilibov i s-a refuzat în recalcularea pensiei (f.d.19 vol. I), motiv din care la aceeași dată ultimul a depus cerere prealabilă către Casa Națională de Asigurări Sociale (f.d.20 vol. I), care prin răspunsul nr.B-2114/19 din 07 octombrie 2019 a menținut refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru din 17 septembrie 2019 (f.d.22 vol. I).

Iar, la data de 22 octombrie 2019, Ion Bilibov, reprezentat de avocatul Eugeniu Musteață a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Inspectoratul General al Poliției, prin care a solicitat anularea refuzului Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-2114/19 din 07 octombrie 2019, refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău nr. 10275 din 17 septembrie 2019 și a deciziei Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru mun. Chișinău din 04 octombrie 2019 privind refuzul în

recalcularea pensiei lui Ion Bilibov, ca fiind ilegale, cu obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de a include perioada 30 martie 2013 - 01 septembrie 2019 în vechimea în muncă, în cadrul subdiviziunilor Inspectoratului General al Poliției, și de a-i recalcula pensia, reieșind din vechimea în muncă de 28 de ani și 05 zile, în cuantum de 68% din suma soldei, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 01 septembrie 2019 și restituirea cheltuielilor de judecată.

Fiind investită cu examinarea cauzei în fond, prima instanță a admis cererea de chemare în judecată depusă de Ion Bilibov, reprezentat de avocatul Eugeniu Musteață împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Inspectoratul General al Poliției cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea recalculării pensiei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Judecând apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 22 iulie 2020, a conchis asupra netemeinicii acestuia, motiv pentru care a menținut hotărârea primei instanțe.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a reitera că Codul administrativ consacră principiul general după care orice hotărâre judecătorească trebuie să fie motivată și să reprezinte premisa pentru soluția din dispozitiv. Această dispoziție este dictată atât în interesul unei bune administrări a justiției și încrederii ce trebuie să inspire justițiabililor, cât și pentru a se da instanțelor superioare posibilitatea de a controla judecata primelor instanțe.

Pentru satisfacerea acestui principiu, judecătorii fondului sunt datori să arăte motivele de fapt și de drept care au format convingerea lor, să enunțe cele constatate și dovezile care au determinat-o.

În acest sens legiuitorul a investit apelul cu efect devolutiv, care presupune că instanța de apel rejudecă în fapt și în drept ceea ce apelantul a înțeles să atace din hotărârea primei instanțe, precum și efectuează o nouă examinare în fond.

Astfel, instanța de apel avea obligația de a examina cererea de apel și de a răspunde la toate întrebările ridicate în fața instanței, atât ca instanță de apel, cât și ca instanță investită să judece cauza în fond. Or, aceasta este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel, cât și în acțiune. Este inadmisibil ca un motiv de apel să fie refuzat pentru discuție pentru motive formale, sau să fie omis de către instanța de apel. Instanța de apel trebuia să cerceteze și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate, iar în caz de nerespectare a acestor reguli, decizia instanței de apel se consideră neîntemeiată și pasibilă casării de către instanța de recurs.

Din cererea de chemare în judecată rezultă, că intimatul Ion Bilibov contestă refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-2114/19 din 07 octombrie 2019, refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău nr. 10275 din 17 septembrie 2019 și decizia Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Centru, mun. Chișinău din 04 octombrie 2019 privind refuzul în recalcularea pensiei lui Ion Bilibov.

Conform art. 2 alin. (1) și (2) din Legea nr.1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din

trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu. Persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne și care au dreptul la pensie în conformitate cu art.13 lit. a) din prezenta lege li se acordă, de la data emiterii ordinului privind prelungirea termenului de aflare în serviciu, pensie în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite.

Iar, în corespundere cu art. 7 în coroborare cu art. 48 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, familiilor lor care au concomitent dreptul la diferite pensii de stat li se stabilește o singură pensie, la alegerea lor. Pensiile militarilor în termen, ale militarilor care au îndeplinit serviciul prin contract, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar, ale ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului, Centrului Național Anticorupție și ale membrilor familiilor acestora se stabilesc de către Casa Națională de Asigurări Sociale, în modul stabilit de Guvern.

Conform art. 50 alin. (1) lit. b) și c) al Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și Pensiile se stabilesc pentru militarii care au îndeplinit serviciul prin contract, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare – de la data eliberării din serviciu, dar nu mai devreme de ultima zi în care au fost asigurați cu soldă, iar pentru familiile acestor militari, ale persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și ale funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare și ale pensionarilor din rîndurile acestora – de la data decesului întreținătorului, dar nu mai înainte de data următoare celei în care acestuia i s-a plătit solda sau pensia, cu excepția următoarelor cazuri în care pensia se poate stabili mai târziu:

- pentru militarii enumerați, pentru persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și pentru funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, încadrați în grad de dizabilitate după expirarea a trei luni de la data eliberării din serviciu sau în urma unui accident, sau în urma unei afecțiuni survenite după eliberarea din serviciu – de la data stabilirii gradului de dizabilitate;

- pentru membrii de familie ai militarilor enumerați, ai persoanelor din corpul

de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, ai funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, precum și ai pensionarilor din rîndurile acestora, care au obținut dreptul la pensie după decesul întreținătorului – de la data apariției dreptului la pensie, iar pentru părinții sau soția (soțul) care au obținut dreptul la pensie în legătură cu pierderea sursei de existență – de la data solicitării pensiei;

c) persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) ale organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, cărora li s-a prelungit peste limita de vîrstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciul militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne – de la data emiterii ordinului de prelungire a termenului de aflare în serviciu.

La acest capitol, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că instanța de fond a anulat actele administrative contestate de către intimat, obligând recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale de a include perioada 30 martie 2013 – 01 septembrie 2019 în vechimea în muncă în cadrul subdiviziunilor Inspectoratului General al Poliției, prin care s-a stabilit pensia pe linia Ministerului Afacerilor Interne lui Ion Bilibov, începând cu data de 30 martie 2013 și de a-i recalcula lui Ion Bilibov pensia, reieșind din vechimea în muncă de 28 de ani 00 luni și 05 zile, în cuantum de 68% din suma soldei, reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii, începând cu 01 septembrie 2019.

La rîndul său, instanța de apel, prin soluția pronunțată a interpretat eronat normele de drept material, menționând prevederile art.51 și art.61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și invocând că prin prisma normelor de drept nominalizate, intimatul Ion Bilibov posedă dreptul la recalcularea pensiei, prin includerea la recalcularea acesteia a vechimii în muncă și a veniturilor salariale obținute după data stabilirii pensiei.

Or, această concluzie vine în contradicție directă cu prevederile legale, care nemijlocit stabilesc condițiile de recalculare a pensiei pentru persoanele ce cad sub incidența Legii nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri.

În contextul normelor legale enunțate, reiese că legislatorul a stipulat concret momentul apariției dreptului pentru primirea pensiei militarilor și pentru funcționarii publici cu statut special din organele de poliție.

Sub acest aspect și avînd în vedere că din data de 30 martie 2013, Ion Bilibov beneficiază de dreptul la pensie pentru vechime în muncă în cadrul Inspectoratului General al Poliției, în temeiul art. 2 alin. (1) al Legii nr. 1544 -XII din data de 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, prin aplicarea regulilor de interpretare corectă a normelor sus-indicate, este evident că instanțele de judecată, examinând cauza, greșit au

concluzionat despre necesitatea admiterii acțiunii depuse de Ion Bilibov.

Or, deși Ion Bilibov, prin ordinul Inspectoratului General al Poliției nr.61 ef din 30 ianuarie 2014 a fost restabilit la locul de muncă, aceste circumstanțe nu pot constitui drept temei pentru stabilirea/recalcularea unei noi pensii pentru vechime în muncă, prin includerea la stabilirea acesteia a vechimii de muncă obținute după data realizării dreptului la pensie pentru vechime în muncă la data de 30 martie 2013.

Aceasta, deoarece dreptul la pensie pentru vechimea în muncă apare o dată, și anume, după eliberarea din serviciu, cu dreptul de recalculare în condițiile legii.

Conform art.61 din Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi. Pensiile stabilite persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne urmează a fi recalculate după trecerea lor în rezervă sau în retragere.

Din sensul logico-juridic al normei art. 61 din Legea nr. 1544-XII din data de 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri rezultă cert și expres trei situații în care pensia pentru vechimea în serviciu stabilită anterior urmează a fi recalculată, și anume: existența documentelor aflate la organele de pensionare la momentul recalculării pensiei; prezentarea ulterioară a actelor suplimentare ce ar acorda persoanei dreptul la majorarea pensiei până la stabilirea pensiei, iar recalcularea pensiei se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi; recalcularea pensiei se efectuează în cazul în care persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare li s-a prelungit peste limita de vârstă termenul de aflare în serviciul prin contract.

Instanța de recurs relevă că Curtea Constituțională în decizia de inadmisibilitate din 07 decembrie 2021, emisă inclusiv în baza sesizării depuse de intimatul Ion Bilibov, în prezentul litigiu de judecată, a statuat, cu titlu preliminar că Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 prevede că pensia pentru vechime în muncă se

stabilește ținând cont de vechimea în serviciu și de mărimea soldei achitate în ultimul an de muncă, având relevanță în acest sens și faptul dacă, persoana a atins vârstă limită de aflare în serviciu sau nu (articolele 2, 13 și 14 din Lege). Alineatul (2) al aceluiași articol din Lege prevede o singură excepție de la această regulă, *i.e.* pentru (i) persoanele din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri (ii) cărora li s-a prelungit, peste limita de vârstă stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne și (iii) care au dreptul la pensie în conformitate cu art. 13 lit. a) din Lege (iv) cărora li se acordă, de la data emiterii ordinului privind prelungirea termenului de aflare în serviciu, pensie în mărime de 50 procente din suma pensiei cuvenite. Doar în cazul în care condițiile menționate sunt întrunite cumulativ, este acordată pensia pentru vechime în muncă, fără eliberarea persoanei din serviciu.

Instanța de recurs reține că, Curtea Constituțională în decizia de inadmisibilitate din 07 decembrie 2021, emisă inclusiv în baza sesizării depuse de intimatul Ion Bilibov, în prezentul litigiu de judecată, a indicat că pensionarea în baza Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993 este posibilă fie la atingerea vârstei limită de aflare în serviciu stabilită de lege, fie înainte de această vârstă limită - în acest din urmă caz pensionarea este posibilă doar dacă persoana acumulează vechimea în muncă, care-i conferă dreptul la pensie (*i.e.* 25 de ani din data de 1 iulie 2020). Curtea observă că, spre deosebire de limita de vârstă, care face imposibilă reangajarea într-o funcție militară sau publică cu statut special, dată fiind împlinirea vârstei limită de aflare în serviciu [e.g. articolul 38 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016], vechimea în muncă nu reprezintă un impediment pentru reangajarea persoanei. În acest caz, persoana obține, după reangajare, atât pensia, cât și salariul în baza raporturilor de muncă, din care se calculează și se achită contribuțiile sociale de stat. Astfel, pensionarea în baza vechimii în muncă și reangajarea persoanei într-o funcție militară sau publică cu statut special au determinat, în practică, mai multe litigii privind obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale de Stat la recalcularea pensiei. Fiind sesizată cu solicitarea de recalculare a pensiei, autoritatea a refuzat, precizând că recalcularea pensiei este posibilă doar dacă raporturile de serviciu continuă după pensionare.

Astfel, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție precizează că din data de 30 martie 2013, intimatul Ion Bilibov este beneficiar de pensie, în conformitate cu Legea nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri.

Ulterior, după stabilirea pensiei, în temeiul ordinului 61ef din 30 ianuarie 2014, intimatul Ion Bilibov a fost reangajat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne, unde a activat în perioada 30 ianuarie 2014 - 01 septembrie 2019.

Potrivit confirmării nr.34/20-5685-278 din 02 septembrie 2019, eliberată de Inspectoratul General al Poliției, Direcția de Poliție a mun. Chișinău rezultă, că la

data de 01 septembrie 2019, vechimea în muncă a lui Ion Bilibov constituie 28 de ani și 05 zile (f.d.18).

Analizând cele trei temeuri/condiții de recalculare a pensiei menționate supra în coraport cu situația intimatului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată, că intimatul Ion Bilibov nu se încadrează în niciuna din aceste temeuri/condiții.

Or, art.61 din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, nu prevede în niciun fel faptul, că militarii, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne au dreptul la recalcularea pensiei în cazul, în care au fost reîncadrați în funcție și au activat în continuare în funcția deținută anterior, prin ce li s-a mărit perioada de vechime în muncă.

Eliberarea intimatului Ion Bilibov din serviciu, cu ulterioara restabilire în funcție și achitarea salariului pentru lipsa forțată de la serviciu, nu se încadrează în prevederile art.61 alin.(1) din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri.

Iar, ordinul cu privire la repunerea în funcție a colonelului de poliție Ion Bilibov nr. 61ef din 30 ianuarie 2014, nu poate fi echivalat cu ordinul referitor la persoanele din corpul de ofițeri și din corpul de comandă al organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, cărora li s-a prelungit peste limita de vârstă, stabilită de legislație, termenul de aflare în serviciu militar prin contract sau în serviciu în organele afacerilor interne.

Mai mult, la materialele dosarului nu sunt anexate probe, din care să rezulte că la 30 martie 2013, lui Ion Bilibov i-a fost stabilită pensia la prelungirea termenului de aflare în serviciu, în condițiile articolului 2 alin. (2) din Legea nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiate argumentele intimatului Ion Bilibov precum că, eliberarea sa din serviciu nu a avut loc în baza cererii de demisie, întreruperea relațiilor de serviciu a fost contrară voinței intimatului și a avut loc în baza ordinului Ministerului Afacerilor Interne nr.206 ef din 29 martie 2013, în legătură cu lichidarea subdiviziunilor Poliției sau cu reducerea statelor de personal, iar stabilirea pensiei pentru vechime în muncă, de asemenea, nu a avut loc în baza cererii sale.

Colegiul relevă, că intimatul, prin ordinul nominalizat, a fost redus din funcția obținută, cu dreptul de a primi pensie pe linia Ministerului Afacerilor Interne, care i-a fost stabilită și achitată pe tot parcursul acestei perioade, iar intimatul a acceptat să primească pensie pentru vechime în muncă în perioada anilor 2013-2019 și nu a renunțat la această pensie ulterior, după restabilirea sa în funcție prin ordinul nr.61ef din 30 ianuarie 2014.

Totodată, Curtea Constituțională în decizia de inadmisibilitate din 07 decembrie 2021, emisă inclusiv în baza sesizării depuse de intimatul Ion Bilibov, în prezentul litigiu de judecată, a indicat că dreptul la pensie nu se stabilește în mod automat, ci pe baza cererii titularului. Astfel, exercițiul dreptului la pensie ține de titular, care decide când și în ce condiții să obțină pensia. Așadar, de vreme ce titularii sunt cei care decid cu privire la condițiile de pensionare, Curtea a relevat că aceștia trebuie să-și asume consecințele acestor decizii. De altfel, persoanele pot să prevadă efectele acestor decizii, inclusiv anumite inconveniente financiare legate de cuantumul pensiei calculate. Mai mult, imposibilitatea recalculării pensiei speciale poate fi prevăzută de subiectele legii, la nevoie, cu ajutorul unor profesioniști ai dreptului. Așadar, Curtea nu a luat în considerare argumentele din sesizări privind existența unei ingerințe în articolul 16 din Constituție. Criteriul continuării neîntrerupte a raporturilor de serviciu după atingerea plafonului de vârstă face ca categoriile în discuție să nu se afle în situații comparabile.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide, că atât instanța de fond, cât și instanța de apel au examinat superficial argumentele invocate de către recurenta Casa Națională de Asigurări Sociale la emiterea refuzului de recalculare a pensiei lui Ion Bilibov.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs consideră întemeiate argumentele recurente Casei Naționale de Asigurări Sociale, precum că situația intimatului Ion Bilibov nu cade sub incidența art. 61 din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, deoarece Legea nominalizată nu prevede stabilirea repetată a dreptului la pensie pentru vechimea în muncă după restabilirea la serviciu în serviciul militar, or, din sensul Legii nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri nu se deduce în niciun fel că militarii, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, au dreptul la stabilirea repetată a mărimii pensiei în cazul în care au fost reangajați și au mai obținut o vechime în muncă mai mare.

Curtea Constituțională în decizia de inadmisibilitate din 07 decembrie 2021, emisă inclusiv în baza sesizării depuse de intimatul Ion Bilibov, în prezentul litigiu de judecată, a reținut că condițiile diferite privind exercițiul dreptului la recalcularea pensiei aplicat față de persoanele care s-au pensionat și care s-au reangajat ulterior într-o funcție militară sau publică cu statut special au la bază argumentul potrivit căruia persoanele obțin, în tot acest timp, atât pensia, cât și salariul în baza raporturilor de muncă. Mai mult, Curtea a observat că dreptul la recalcularea pensiei reclamă nu doar faptul ca persoana să fi acumulat 25 de ani de vechime în muncă, ci și să fi împlinit vârsta limită de aflare în serviciu, iar printr-o decizie a angajatorului să i se fi prelungit termenul de aflare în serviciu. De altfel, dacă nu are împlinită vârsta limită de aflare în serviciu, însă a atins vechimea în muncă de la articolul 13 lit. a) din Lege, persoanei îi este recunoscut doar dreptul la majorarea cotei procentuale de calculare a pensiei, fără a beneficia de dreptul la

recalcularea pensiei, întrucât pensia se obține doar la încetarea raporturilor de serviciu. Așadar, Curtea observă că prima categorie, persoanele pensionate în baza vechimii în muncă, angajate ulterior pensionării într-o funcție publică cu statut special, obține atât pensia, cât și salariul, pe când cea de-a doua categorie, persoanele care continuă să activeze într-o funcție publică cu statut special la atingerea vechimii în muncă, obține doar salariul, fără a obține și pensia.

Așadar, dacă o persoană solicită stabilirea pensiei în baza vechimii în muncă, iar ulterior desfășoară activități contributive, nu poate fi pretinsă încălcarea principiului egalității. Diferențele pe care le presupun momentul dobândirii dreptului și condițiile în care este stabilită pensia sunt substanțiale. Chiar dacă, în mod formal, persoanele se află într-o situație similară, având în vedere exercițiul unei activități salarizate în serviciul militar sau într-o funcție publică cu statut special, acest element nu este suficient, *per se*, pentru a se constata incidența articolului 16 din Constituție.

Cu referire la argumentele care discută principiile unicității legislației privind asigurarea socială și egalitatea în drepturi a contribuabililor și a beneficiarilor sistemului public de pensii, Curtea Constituțională în decizia menționată supra, a invocat că, Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993 derogă de la dispozițiile Legii privind sistemul public de pensii, iar din acest motiv, principiile în discuție nu sunt incidente. În plus, Curtea constată că ele au o pondere relativă și privesc, la modul abstract, condițiile ideale în care contribuțiile de asigurări sociale trebuie să fie reglementate. Totuși, legislatorul este competent să stabilească excepții de la ele, având în vedere marja discreționară amplă de care se bucură în domeniul protecției sociale.

Iar, cu privire la existența unei ingerințe în articolul 47 din Constituție, Curtea Constituțională, în decizia de inadmisibilitate din 07 decembrie 2021, emisă inclusiv în baza sesizării depuse de intimatul Ion Bilibov, în prezentul litigiu de judecată, precizează că, de vreme ce contribuțiile achitate de contribuabil sunt luate în considerare în baza Legii privind sistemul public de pensii, nu există o ingerință în acest articol. De altfel, în baza Legii privind sistemul public de pensii autorii excepțiilor au dreptul la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă, drept care se stabilește, *inter alia*, în funcție de stagiul de cotizare efectiv realizat, care ia în calcul cotizațiile realizate de persoane. Mai mult, în cazul în care va opta pentru pensia pentru limită de vârstă, autorul sesizării va putea cere și reexaminarea pensiei potrivit articolului 33 alin. (1) lit. c) din Legea privind sistemul public de pensii.

Cu referire la argumentul lui Ion Bilibov cu privire la faptul că intimatul cade sub incidența prevederilor art. 61 din Legea nr.1544-XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, fapt ce rezultă din mai multe hotărâri judecătorești pronunțate în anul 2019, instanța de recurs menționează că jurisprudența nu este imuabilă ci, din contra, progresivă în esență, iar acest fapt se confirmă prin decizia din 28 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție (dosarul nr. 3ra-10/20), din care rezultă revirimentul practicii judiciare în acest sens, or dreptul la pensie pentru vechimea

în muncă apare o dată, și anume, după eliberarea din serviciu cu dreptul de recalculare în condițiile legii.

Mai mult, instanța de fond, dar și instanța de apel au ignorat inclusiv și argumentele Casei Naționale de Asigurări Sociale, precum că intimatul Ion Bilibov, de fapt, pretinde la stabilirea camuflată repetată a pensiei și nicidecum la o recalculare a acesteia. Or, prin pretinsa recalculare a pensiei, intimatul pretinde ca pensia să i se calculeze dintr-un salariu distinct de cel care a stat la baza calculării pensiei inițiale în anul 2013, adică reieșind din media lunară pentru ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii din 01 septembrie 2019.

În afară de aceasta, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul, că la punctele 1-4 din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, este prevăzută baza de calcul a pensiei, aceasta fiind calculată din salariu, media lunară a altor recompense, plăți, sporuri și suplimente, primite în ultimul an de serviciu-ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii.

Prevederile normative citate indică faptul, că pensia se calculează din salariul obținut pe ultimele 12 luni calendaristice precedente concedierii, dar nicidecum nu prevede că și în cazul aparițiilor temeiurilor de recalculare a pensiei, aceasta urmează a fi efectuată după aceiași formulă.

Astfel, ținând cont de faptul că din solicitările expuse în cererea de chemare în judecată, obiectul acțiunii ține de dreptul persoanei la recalcularea pensiei, drept ce face parte din categoria drepturilor sociale, iar Curtea Europeană a Drepturilor Omului a asimilat dreptul la prestații sociale unui drept de proprietate, în sensul articolului 1 din Protocolul nr.1 la Convenția Europeană, pentru a nu leza dreptul intimatului Ion Bilibov la proprietate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție va analiza temeiurile de recalculare a pensiei prin prisma prevederilor art. 61 alin. (1) și (2) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 -XII din 23 iunie 1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, care reglementează expres că recalcularea pensiilor stabilite anterior militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și familiilor acestora în legătură cu punerea în aplicare a prezentei legi se efectuează în temeiul documentelor aflate la momentul recalculării în organele de pensionare. Dacă pensionarul va prezenta ulterior acte suplimentare ce i-ar acorda dreptul la majorarea pensiei, recalcularea se va efectua pentru perioada precedentă, dar cel mult pentru 12 luni de la data depunerii actelor suplimentare și nu mai devreme de data punerii în aplicare a prezentei legi.

Totodată, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios

administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea Constituțională în decizia de inadmisibilitate din 07 decembrie 2021, emisă inclusiv în baza sesizării depuse de intimatul Ion Bilibov, a statuat că obiectul de reglementare al articolului 61 alin. (1) din Legea nr. 1544 din 23 iunie 1993, dreptul la pensie și condițiile în care pensia se recalculează, face incident articolul 47 din Constituție. Referitor la argumentele care pretind o ingerință în articolul 46 alin. (1) din Constituție, Curtea observă că norma contestată nu-i lipsește, prin efectele sale, pe titularii dreptului la pensie de proprietatea asupra unui bun. Articolul 46 din Constituție oferă protecție doar bunurilor actuale ale unei persoane. De altfel, veniturile viitoare nu pot fi considerate „bunuri”, cu excepția cazului în care dreptul a fost deja câștigat sau este sigur că va fi plătit. Prin urmare, de vreme ce autorii excepțiilor nu s-au aflat și nici nu au câștigat un drept concret la recalcularea pensiei stabilite anterior, Curtea Constituțională a relevat că, nu poate fi pusă problema unei ingerințe în articolul 46 din Constituție.

Finalmente, ținând cont de prevederile art. 96 Cod de procedură civilă, instanța de recurs consideră necesar de a respinge și cerința intimatului Ion Bilibov cu privire la încasarea cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 4000 de lei, or, compensarea acestora poate fi dispusă doar dacă reclamantul ar fi avut câștig de cauză total sau parțial.

Or, conform art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art. 94 alin. (1) al Codului de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului.

Iar, art. 96 alin. (1) din Codul de procedură civilă prevede că, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții, p care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile.

Astfel, cererea de chemare în judecată depusă de Ion Bilibov, reprezentat de avocatul Eugeniu Musteață împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Inspectoratul General al Poliției cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea recalculării pensiei și încasarea cheltuielilor de judecată se respinge integral.

Din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, a casa integral decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și de a emite o nouă decizie cu privire la respingerea acțiunii înaintate de către Ion Bilibov, reprezentat de avocatul Eugeniu Musteață.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. c) și alin.(2) Cod administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Se casează integral decizia din 22 iulie 2020 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 18 februarie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Bilibov, reprezentat de avocatul Eugeniu Musteață împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Inspectoratul General al Poliției cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea recalculării pensiei și încasarea cheltuielilor de judecată și se emite o nouă decizie prin care:

Se respinge, ca neîntemeiată, cererea de chemare în judecată depusă de Ion Bilibov, reprezentat de avocatul Eugeniu Musteață împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, terț Inspectoratul General al Poliției cu privire la contestarea actelor administrative, obligarea recalculării pensiei și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Victor Burduh

Nina Vascan